

‘Kwekerij en RUD hebben een

Om in deze tijd een bloembollenbedrijf te kunnen en mogen runnen, moet je als ondernemer aan allerlei eisen en vergunningen voldoen. Regelmatig verschijnen er instanties op de dam om te controleren of je aan de eisen voldoet. Zo niet dan volgen er afspraken en eventueel boetes. Vanuit de kwekerij klinkt kritiek op de manier waarop instanties optreden. In hoeverre is dat terecht? En hoe kijkt een instantie als de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) in Noord-Holland Noord daar tegenaan?

Tekst: Monique Ooms
Fotografie: René Faas

Voor dit artikel zitten we aan tafel met Cor de Graaf, kweker en voorzitter van de KAVB-kring Noordelijk Zandgebied, en met André Bouwens en Eric Allard, respectievelijk directeur en teamleider toezicht & handhaving van de RUD NHN, gevestigd in Hoorn. We zoomen in op de kritiek die klinkt vanuit de kwekerij op handhavers zoals de RUD. “Die kritiek gaat vooral over de wijze waarop de RUD ondernemers benadert”, weet De Graaf. “Iedereen begrijpt dat er wet- en regelgeving is en dat daarop moet worden gehandhaafd. Ook kwekers hebben daar begrip voor. We moeten er vanuit gaan dat zij niet bewust de regels overtreden. Ze zijn druk met hun bedrijf, er wordt hard gewerkt. Daar komt bij dat de wet- en regelgeving complex is en regelmatig verandert, waardoor verwarring

ontstaat. Dan kan er wel eens iets misgaan. Dat maakt kwekers nog niet tot milieucriminelen. Nu wordt dat, door de manier van benaderen door de RUD, soms wel zo gevoeld. Dat leidt tot irritatie. Bovendien volgen controles van verschillende instanties elkaar soms snel op, dan ontstaat er een stapeffect en neemt de irritatie bij de kweker toe.” Overigens wil De Graaf de bal niet alleen bij de RUD neerleggen. “Bij contact tussen twee mensen is er altijd sprake van een bepaalde chemie en daar spelen beide partijen een rol in. Als bij de kweker de steekels al overeind staan terwijl de toezichthouder nauwelijks een voet op de dam heeft gezet, kan die handhaver niks goed doen. Dan ben je als kweker ook niet goed bezig; die toezichthouder doet gewoon zijn werk.”

MET RESPECT

Allard en Bouwens betreuren de klacht. “Ons uitgangspunt is dat we kwekers altijd met res-

André Bouwens: ‘Werken aan professionele gespreks-

pect benaderen, dat geven we onze medewerkers mee. Je maakt even een praatje, toont belangstelling voor het bedrijf. Bovendien kondigen wij onze controles aan zodat de ondernemer zich kan voorbereiden en de stukken die de toezichthouder nodig heeft, kan klaarleggen.”

‘Maak van de KAVB een keurmerk’

De RUD doet zo’n vierduizend controles per jaar. Bouwens: “Die kunnen we niet allemaal zelf doen omdat de capaciteit daarvoor ontbreekt. Soms huren we externe bureaus in. Die moeten aan criteria voldoen om voor ons te mogen werken. Vaak gaat dat goed, maar in sommige gevallen kan het mis gaan. Daar willen we ons overigens niet achter verschuilen, wij zijn en blijven eindverantwoordelijk. De kritiek vanuit de kwekerij maakt dat we daar opnieuw heel scherp naar gaan kijken. Zo worden alle medewerkers op dit moment getraind in hun professionele gespreksvaardigheden.”

Wat opvalt in het contact met kwekers is dat zij niet altijd weten welke instantie waarop handhaaft en wat de bevoegdheden per instantie zijn. “Onze taak is om te controleren of de ondernemer voldoet aan de wet- en regelge-

Eric Allard: ‘Zo min mogelijk hercontroles’

gemeenschappelijk doel'

vaardigheden'

ving zoals die is vastgelegd in de wet Milieubeheer. Daarbij hanteren we een integrale aanpak, we nemen alle aspecten mee tijdens een controle: van de dieseltank en de koelinstallatie tot de composthoop en de opslag van meststoffen. Dat is wel zo efficiënt voor de ondernemer." Ter ondersteuning van de handhaving beschikken regionale uitvoeringsdiensten over een nieuw instrument om te handhaven: de bestuurlijke strafbeschikking milieu (bsbm). "Dit is een strafrechtelijk handhaving-instrument waarmee de RUD's zelfstandig een geldboete kunnen opleggen." Het doel van de controle is vooral 'de overtreding te laten beëindigen', benadrukt Allard. "Direct na de controle bespreken wij onze bevindingen met de ondernemer, dan spreken we af binnen welke termijn we terugkomen voor hercontrole, dat wordt schriftelijk bevestigd. Blijken de zaken nog steeds niet in orde, dan kunnen we overgaan tot bestuurs- of strafrechtelijke handhaving. Dat betekent kort gezegd dat er een boete wordt opgelegd."

NALEEFGEDRAG

Een ander punt van kritiek is dat niet overal op dezelfde manier wordt gehandhaafd. Bouwens: "Dat heeft ermee te maken dat de RUD Noord-Holland Noord nog niet zo lang bestaat. We zijn ontstaan uit een fusie tussen de milieudiensten van de gemeentes in dit gebied en de provincie. In het verleden kon het voorkomen dat per gemeente verschillend werd gehand-

haafd. Ook het naleefgedrag was per gemeente nogal verschillend. Een van onze doelstellingen is onze werkwijze te uniformeren en harmoniseren zodat we allemaal op dezelfde manier werken en er voor kwekers duidelijkheid en rechtsgelijkheid ontstaat." Om bij te dragen aan die duidelijkheid, wil de RUD meer naar buiten treden en bijvoorbeeld tijdens bijeenkomsten van kwekers voorlichting geven over het werk en de bevoegdheden van zijn medewerkers. Wij hebben daarover al een gesprek gehad met de KAVB."

De Graaf benadrukt dat het ook aan de professionaliteit van de kwekers is om alle ontwikkelingen rond wet- en regelgeving te volgen. "Bedrijven groeien, de opslagbehoefte voor gewasbeschermingsmiddelen neemt toe, composthopen worden groter waardoor andere vergunningen nodig zijn, ... voor je het weet, loop je uit de regelgeving vandaan. Dat is geen opzet, maar het hoort wel bij je ondernemerschap om die dingen te volgen. We moeten ons nu eenmaal allemaal aan de regels houden. Uiteindelijk gaat het om verduurzaming van de sector en om dat doel te bereiken, hebben we elkaar nodig, ook de RUD die ons scherp houdt. Dit is wat de samenleving van ons vraagt en wij maken deel uit van die samenleving. Als ondernemer moet je daarin meegaan. Kun je of wil je dat niet, dan moet je een andere keuze maken." Hoe krijg je deze realiteit tussen de oren van de ondernemers? "Wij publiceren over dergelijke ontwikkelingen in de KAVB-nieuwsbrief, we organiseren thema-avonden voor kwekers, en we doen projecten met partijen zoals het hoogheerraadschap, denk aan Schoon erf, schone sloot.

Door dat soort projecten gaat het onderwerp meer leven bij kwekers. De een schakelt sneller dan de ander, maar je ziet wel dat het bewustzijn bij kwekers langzamerhand groeit."

KAVB-KEURMERK

KAVB en RUD zijn al eerder met elkaar in gesprek geweest om te onderzoeken hoe de samenwerking tussen kwekers en handhavers kan worden verbeterd. "De RUD kan kwekers helpen door hen tijdig te informeren over wijzigingen die eraan komen, zodat zij zich daarop kunnen voorbereiden", stelt De Graaf voor. Maar ook: "Neem kwekers mee in het controleproces, bijvoorbeeld door te werken met beeldmateriaal. Aan de hand van foto's kun je heel goed laten zien wat het verschil is tussen het gewenste en het ongewenste resultaat. Dat spreekt aan. Zoals gezegd, dienen we een gemeenschappelijk doel: de verduurzaming van de sector. Laten we daarin dan ook samen optrekken." Bouwens vult aan: "Wij trainen onze handhavers erin dat ze niet alleen controleren, maar vooral ook adviseren. Als je namelijk goed adviseert, valt er steeds minder te controleren en kunnen we het aantal overtredingen en hercontroles tot een minimum beperken." De Graaf komt met het idee, dat hij al eerder binnen de KAVB heeft gedeeld, om van de KAVB een keurmerk te maken. "Dan kun je alleen lid worden als je aan bepaalde eisen voldoet. Met dat keurmerk kun je klanten kwaliteit garanderen en het dient als kwaliteitsoormerk voor handhavende instanties zoals de RUD. Dat zou een kwaliteitsboost zijn voor de sector." De RUD reageert positief. "Ook dat zal bijdragen om het aantal overtredingen te beperken. Daar zijn we allemaal bij gebaat."

Cor de Graaf: 'Professionaliteit van de ondernemer'